

Referat:Egiptul in perioada faraonului Sesostris al III-lea

In aceasta perioada s-a cristalizat si structura sociala: Darea aristocratie sclavagista, aflata in fruntea principalelor departamente, paturile mijlocii libere (micii functionari, mica preotime, meseriasii, membrii obstilor rurale), oamenii semidependenti, folositi in gospodaria regelui, a templelor, a nunilor demnitari si, in fine, sclavii propriu-zisi. S-a perfectionat tehnica agricola si de prelucrare (apar plugul cu coarnele mult rasucite, rasnita inclinata, presa de fructe), a crescu rolul gospodariilor sclavagiste mijlocii si mici, se dezvoltă productia de sticla, rețeaua de irigații.

Faraonii dinastiei a XII-a anteriori lui Sesostris al III-lea (Amenemhat I, Sesostris I, Amenemhat al II-lea, Sesostris al II-lea) s-au consacrat luptei de limitare a puterii aristocratiei provinciale, iar, la exterior, respingerii triburilor asiatice si penetrarii in Nubia si Palestina. Amenemhat I, care si-a mutat resedinta de la Theba (inconvenabila pentru supravegherea intregului Egipt) in Ittaui (= care a cotropit ambele tinuturi), satul Lisht de astazi, in apropiere de Memphis si la nord de "Tinutul lacului" (oaza Fayum de astazi), s-a sprijinit pe preotimea thebana, oficializand cultul local al zeului Amon, initial un zeu cu atributii in fertilitate, apoi solare, prin asocierea lui Ra in Amon-Ra. (in paralel se dezvoltă și credința în Osiris, principal zeu al vieții de dincolo de moarte.)

Tot Amenemhat I a inaugurat sistemul coregentei (asocierea la domnie a succesorului natural), ceea ce a conferit puterii stabilitate. Sesostris al III-lea (1877-1850 î.e.n., la care adăugăm și anii de coregentă) a reorganizat administratia si folosind abil mutarea periodica a nomarhilor din noma in noma le limiteaza puterea. in numeroasele razboaie purtate, Sesostris al III-lea a beneficiat de unele inovatii militare, in special in ce priveste armamentul infanteriei (inca singurul gen al trupelor de uscat); principala arma de atac era arcul, iar de aparare - scutul. Mai erau folosite lancea, uneori ghioaga. Se inventase marele scut mobil de asalt, pentru doi osteni, de sub protectia caruia infanteristii loveau cu lănci extrem de lungi. Aparuse și o trupă de elită, garda faraonului.

Sesostris al III-lea a supus definitiv Etiopia de Nord, Nubia pana dincolo de cataracta a III-a a Nilului (Egiptul, lung ca a fisie, masura acum 1000 de kilometri), zdrobeste rezistenta orasului Sieheiti, care inchidea drumurile spre Siria, Palestina si Fenicia, aducand pe ultimele doua sub protectorat egiptean, dezvoltă relatii comerciale cu Tara Punt (Somalia), cu Babilonul, cu Creta. Tot in vremea domniei lui Sesostris al III-lea s-a amenajat un canal de-a lungul primei cataracte si s-a construit celebra piramida de Dashur.

Dealtfel, in vremea dinastiei a XII-a, artele egiptene au atins un nou varf. in domeniul literelor se produce chiar apogeul literaturii egiptene vechi; astfel, apar inscriptiile de sarcofage, exorcismele pentru pomenirea mortilor ("Cartea mortilor"), celebra "Poveste a lui Sinuhre" sau Sinuhet (in vremea lui Sesostris I) un amestec intre romanul biografic si notele de calatorie, ciclul de basme despre Kheopa si vrajitorii; genul memorialului de calatorie este oglindit in "Povestea unui naufragiat", iar "Povestea taranului" elocvent", din perioada herakleopolitana, ilustreaza contradictiile sociale din vechiul Egipt.

Genul oratoric este reprezentat prin "Convorbire dintre un dezamagit si sufletul sau", iar o alta convorbire (dintre om si inima sa), atribuita unui preot din Herakleopolis, se refera la tulburarile interne; o cuvantare, "Cuvantarea lui Spuwer" sau Ipuwer, pe alocuri versificata, se consacra evenimentelor istorice interne, iar moralistii, de cuprindere politica, se ilustreaza prin "invatamintele lui Amenhemat (I)". in arhitectura apar pilonii si obeliscurile, se dezvolta pictura murala. Ilustrarea cea mai de seama a arhitecturii, comparabila cu piramidele din Regatul Vechi, este palatul "Labirint" (nume dat de greci) de la Fayum, al lui Amenemhat al III-lea, in fapt un templu, probabil funerar, compus din mii de camere, numeroase coridoare, cu plafoanele realizate din placi uriase.

Se dezvolta, din hieratica veche (o simplificare radicala a hieroglifelor), un soi de stenografie practica ce nu mai seamana cu sursa, stiintele, in special matematica si medicina, inclusiv cea veterinara, cunosc uri avant remarcabil.